

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2012. május 3. *

„Szociálpolitika — 2003/88/EK irányelv — Munkafeltételek — Munkaidő-szervezés — A fizetett éves szabadsághoz való jog — Pénzbeli megváltás betegség esetén — Köztisztviselők (tűzoltók)”

A C-337/10. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Verwaltungsgericht Frankfurt am Main (Németország) a Bírósághoz 2010. július 7-én érkezett, 2010. június 25-i határozatával terjesztett elő az előtte

Georg Neidel

és

a **Stadt Frankfurt am Main**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: M. Safjan tanácselnök, E. Levits (előadó) és A. Borg Barthet bírák,

főtanácsnok: V. Trstenjak,

hivatalvezető: A. Impellizzeri tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2012. március 8-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- Georg Neidel képviseletében K. Schmidt-Strunk Rechtsanwalt,
- a német kormány képviseletében J. Möller, meghatalmazotti minőségben,
- a dán kormány képviseletében C. Vang, meghatalmazotti minőségben,
- az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: M. Russo avvocato dello Stato,
- az osztrák kormány képviseletében C. Pesendorfer, meghatalmazotti minőségben,
- az Egyesült Királyság Kormánya képviseletében S. Ossowski, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében V. Kreuzschitz és M. van Beek, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló, 2003. november 4-i 2003/88/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 299., 9. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 4. kötet, 381. o.) 7. cikkének értelmezésére vonatkozik.
- 2 Ezt a kérelmet a G. Neidel és korábbi munkavállalója, a Stadt Frankfurt am Main (Frankfurt am Main város) között, az érdekeltnak az általa a nyugdíjba vonulásakor ki nem vett, fizetett éves szabadság pénzbeli megváltásához való jogának tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós szabályozás

- 3 A 2003/88 irányelvnek „Az irányelv célja és hatálya” című 1. cikke szerint:

„(1) Ez az irányelv a minimális biztonsági és egészségvédelmi követelményeket állapítja meg a munkaidő megszervezése tekintetében.

(2) Ezt az irányelvet kell alkalmazni:

a) [...] az éves szabadság minimális időtartama [...] esetében [...]

[...]

(3) Ezen irányelv 14., 17., 18. és 19. cikkének sérelme nélkül, ezt az irányelvet kell alkalmazni [a munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről szóló, 1989. június 12-i] 89/391/EGK [tanácsi] irányelv [(HL L 183., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 349. o.)] 2. cikke szerinti valamennyi köz- és magán-tevékenységi ágazatban.

[...]”

- 4 A 2003/88 irányelvnek az „Éves szabadság” című 7. cikkének a következő a szövege:

„(1) A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy minden munkavállalót legalább négy hét éves szabadság illessen meg a nemzeti jogszabályok és/vagy gyakorlat által megállapított ilyen szabadságra való jogosultság és a szabadság biztosítása feltételeinek megfelelően.

(2) Az éves szabadság minimális időtartama nem helyettesíthető annak fejében nyújtott juttatással, a munkaviszony megszűnésének esetét kivéve.”

5 Ezen irányelvnek a „Kedvezőbb rendelkezések” című 15. cikke ekként rendelkezik:

„Ez az irányelv nem sérti a tagállamoknak azt a jogát, hogy olyan törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseket alkalmazzanak vagy vezessenek be, amelyek a munkavállalók biztonságának és egészségének védelme szempontjából kedvezőbbek, vagy hogy megkönnyítsék vagy engedélyezzék olyan kollektív szerződések vagy a szociális partnerek által kötött olyan megállapodások alkalmazását, amelyek a munkavállalók biztonságának és egészségének védelme szempontjából kedvezőbbek.”

6 A 2003/88 irányelv 17. cikke szerint a tagállamok eltérhetnek ezen irányelv egyes rendelkezéseitől. Mindazonáltal az említett irányelv 7. cikkét illetően az eltérés nem megengedett.

A német szabályozás

7 A köztisztviselőkről szóló hesseni tartományi törvény (Hessisches Beamtenengesetz) 106. §-a szerint a köztisztviselők éves szabadságra jogosultak, amelynek során továbbra is díjazásban részesülnek.

8 E törvény 50. §-ának (1) bekezdése ekként rendelkezik:

„A határozatlan időre kinevezett köztisztviselők annak a hónapnak a végével mennek nyugdíjba, amelyben a 65. életévüket (korhatár) betöltik.” A hivatásos tűzoltóság köztisztviselői esetében a korhatárt a 65. életév helyett a 60. életévben határozták meg.

9 A Landok köztisztviselőinek jogállásáról szóló törvény (Beamtenstatusgesetz) 21. §-ának 4. pontja szerint a nyugdíjazás megszünteti a köztisztviselői jogviszonyt.

10 Az éves szabadságról szóló hesseni tartományi rendelet (Hessische Urlaubsverordnung, a továbbiakban: HUrlVO) meghatározza a szabadságév kezdetét és végét, valamint az éves szabadsághoz való jog keletkezését és megszűnését.

11 A HUrlVO 8. §-ának (1) bekezdése szerint:

„[...] Ha a köztisztviselői jogviszony a törvényben meghatározott korhatár elérése miatt szűnik meg, a szabadsághoz való jog mértéke az éves szabadság hat tizenkettede, ha a köztisztviselői jogviszony a szabadságév első felében szűnik meg, és az éves szabadság tizenkét tizenkettede, ha a köztisztviselői jogviszony a szabadságév második felében szűnik meg.”

12 A HUrlVO „Részletekben való kiadás és átvitel” című 9. §-a (2) bekezdésének szövege a következő:

„A szabadságot főszabály szerint a szabadságévben kell kivenni. A szabadságév lejártát követő kilenc hónapon belül ki nem vett szabadság elévül.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

13 Az 1949. augusztus 2-án született G. Neidel 1970-ben lépett a Stadt Frankfurt am Main szolgálatába. Tűzoltói, ezt követően tűzoltóparancsnoki feladatokat látott el. Köztisztviselői jogviszonyban állt.

14 2007. június 12-től G. Neidel betegség miatt munkaképtelen volt. 2009 augusztusának végén, a 60. életévének betöltésekor nyugdíjba vonult, és azóta havi nyugellátásban részesül, amelynek összege 2 463,24 euró.

15 Tekintettel arra a tényre, hogy a Stadt Frankfurt am Main alkalmazásában álló tűzoltók rendes heti munkaideje nem öt munkanapnak felel meg, G. Neidel a 2007–2009. évek vonatkozásában évi 26 nap szabadságra volt jogosult. Ezenfelül órákban meghatározott kompenzációs szabadságban részesült azon ünnepnapok tekintetében, amelyek az adott naptári évben munkanapra esnek.

- 16 Az alapeljárásban részt vevő felek e szabályozásra tekintettel abból indulnak ki, hogy G. Neidelnek összességében 2007-ben 31 nap, 2008-ban 35 nap, 2009-ben pedig 34 nap szabadságra volt jogosultsága. Ebből csupán 14 nap szabadságot vett ki 2007-ben. Ennélfogva fennmaradt a jogosultsága 86 nap ki nem vett szabadságra, amely bruttó 16 821,60 eurónak felel meg.
- 17 G. Neidel arra irányuló kérelmét, hogy a ki nem vett szabadság pénzbeli megváltásaként ezt az összeget fizessék meg számára a Stadt Frankfurt am Main határozatában azzal az indokkal utasította el, hogy a német közszolgálati jog nem rendelkezik a ki nem vett szabadságnapok kifizetéséről. A Stadt Frankfurt am Main szerint a 2003/88 irányelv 7. cikkének (2) bekezdése nem alkalmazható a köztisztviselőkre. Ezenkívül a Stadt Frankfurt am Main úgy érvel, hogy a nyugdíjazás nem tartozik az említett rendelkezés értelmében vett „munkaviszony megszűnésének” fogalma alá.
- 18 A Verwaltungsgericht Frankfurt am Main – amely előtt G. Neidel keresetet terjesztett elő az említett határozattal szemben –, mivel kétségei voltak a 2003/88 irányelv 7. cikkének a Stadt Frankfurt am Main által javasolt értelmezését illetően, felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

- „1. A 2003/88[...] irányelv 7. cikke alkalmazandó-e a köztisztviselőkre is?
2. Magában foglalja-e a 2003/88[...] irányelv 7. cikkének (1) bekezdése az éves, azaz rendes szabadsághoz való jogot, amennyiben a nemzeti jog az ilyen jogot több mint négy hétre biztosítja?
3. Az olyan szabadsághoz való jog is a 2003/88[...] irányelv 7. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozik-e, amelyet a nemzeti jog a rendszertelen munkaidő-beosztás miatt az éves, azaz rendes szabadságon felül biztosít az ünnepnapokon történő munkavégzés kompenzációjaként?
4. Alapíthatja-e az éves, azaz rendes szabadság megváltásához való jogot a nyugdíjas köztisztviselő közvetlenül a 2003/88[...] irányelv 7. cikkének (2) bekezdésére, ha betegség miatt nem látta el a feladatait, és ezért nem volt módja a szabadságát a szolgálatból való távolmaradás formájában igénybe venni?
5. A ki nem vett szabadságnak az ilyen pénzbeli megváltásához való joggal szemben lehet-e legalább részben a szabadsághoz való jog nemzeti jogban előírt idő előtti megszűnésére hivatkozni?
6. A 2003/88[...] irányelv 7. cikkének (2) bekezdésén alapuló pénzbeli megváltáshoz való jog hatálya csak ezen irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében biztosított legalább négyhetes szabadságra terjed-e ki, vagy ezenfelül a nemzeti jogban előírt többletszabadsághoz való jogra is? E kiterjesztett jog magában foglalja-e azt az eset is, amikor a szabadsághoz való jog csak a különleges munkaidő-beosztásból következik?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdéstről

- 19 A kérdést előterjesztő bíróság az első kérdésével lényegében azt kívánja megtudni, hogy a 2003/88 irányelv 7. cikke alkalmazandó-e arra a köztisztviselőre, aki szokásos körülmények között tűzoltói feladatot lát el.

- 20 Ebben a tekintetben először is emlékeztetni kell arra, hogy a 2003/88 irányelv 1. cikkének (3) bekezdése szerint – együttes olvasatban az abban hivatkozott 89/391 irányelv 2. cikkével – az említett irányelveket minden köz- és magán-tevékenységi ágazatra alkalmazni kell a munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítása és a munkaidejük szervezése egyes szempontjainak szabályozása érdekében.
- 21 Ennélfogva, a Bíróság kimondta, hogy a 89/391 irányelv hatályát szélesen kell értelmezni, ezért a 2. cikke (2) bekezdésének első albekezdésében előírt, az irányelv hatálya alóli kivételeket megszorítóan kell értelmezni (lásd ebben az értelemben többek között a C-303/98. sz. Simap-ügyben 2000. október 3-án hozott ítélet [EBHT 2000., I-7963. o.] 34. és 35. pontját, valamint a C-132/04. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2006. január 12-én hozott ítélet 22. pontját). Az említett kivételeket ugyanis kizárólag abból a célból fogadták el, hogy különösen kiterjedt és súlyos körülmények esetén a közbiztonság, a közegészség és a közrend védelméhez elengedhetetlenül szükséges szolgáltatások megfelelő működését biztosítsák (a C-397/01-C-403/01. sz., Pfeiffer és társai egyesített ügyekben 2004. október 5-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-8835. o.] 55. pontja és a C-519/09. sz. May-ügyben 2011. április 7-én hozott végzés [EBHT 2011., I-2761. o.] 19. pontja).
- 22 Mivel az alapügy felpereséhez hasonló helyzetben lévő köztisztviselő esetében ezen körülmények egyikének sincs jelentősége, az ilyen köztisztviselő tevékenysége a 2003/88 irányelv hatálya alá tartozik (lásd ebben az értelemben a C-52/04. sz. Personalrat der Feuerwehr Hamburg ügyben 2005. július 14-én hozott végzés [EBHT 2005., I-7111. o.] 57–59. pontját).
- 23 Emlékeztetni kell továbbá arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 45. cikk értelmében vett „munkavállaló” fogalma önálló tartalommal bír, és azt nem lehet megszorító módon értelmezni. „Munkavállalónak” kell tekinteni minden olyan személyt, aki valóságos és tényleges tevékenységet végez, kivéve az olyan mértékben jelentéktelen tevékenységeket, amelyek pusztán kiegészítőnek és járulékosnak tekinthetők. Ezen ítélkezési gyakorlat szerint a munkaviszony jellemzője az a körülmény, hogy valamely személy meghatározott ideig, más javára és irányítása alatt, díjazás ellenében szolgáltatást nyújt (lásd többek között a 66/85. sz. Lawrie-Blum-ügyben 1986. július 3-án hozott ítélet [EBHT 1986., 2121. o.] 16. és 17. pontját; a C-138/02. sz. Collins-ügyben 2004. március 23-án hozott ítélet [EBHT 2004., I-2703. o.] 26. pontját és a C-456/02. sz. Trojani-ügyben 2004. szeptember 7-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-7573. o.] 15. pontját).
- 24 Ebben a tekintetben meg kell állapítani, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozat nem tartalmaz olyan adatot, amely alapján kétségbe lehetne vonni azt a tényt, hogy a G. Neidel és a munkáltatója, a Stadt Frankfurt am Main közötti munkaviszony rendelkezik a munkaviszonynak a jelen ítélet 23. pontjában meghatározott jellemzőivel.
- 25 Utalni kell végül arra, hogy a Bíróság kimondta, hogy mivel az EUMSZ 45. cikk (4) bekezdésében szereplő, a kivételekre vonatkozó rendelkezés nem tartalmaz a közszolgálatban történő foglalkoztatásra vonatkozóan semmilyen különbségtételt, érdektelen, hogy a munkavállaló munkásként, alkalmazottként vagy köztisztviselőként került alkalmazásra, illetve hogy munkaviszonyát a közjog vagy a magánjog szabályozza. E jogi minősítések ugyanis a nemzeti törvényhozók szándéka szerint változhatnak, következésképpen nem nyújthatnak az uniós jog követelményeinek megfelelő értelmezési kritériumot (lásd a 152/73. sz. Sotgiu-ügyben 1974. február 12-én hozott ítélet [EBHT 1974., 153. o.] 5. pontját).
- 26 Az előző megfontolásokra tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2003/88 irányelv 7. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az alkalmazandó arra a köztisztviselőre, aki szokásos körülmények között tűzoltói feladatot lát el.

A negyedik kérdésről

- 27 A kérdést előterjesztő bíróság a negyedik kérdésével lényegében azt kívánja megtudni, hogy a 2003/88 irányelv 7. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a köztisztviselő a nyugdíjba vonulásakor jogosult azon fizetett éves szabadság pénzbeli megváltására, amelyet azért nem vett ki, mert a betegsége miatt nem volt képes a feladatai ellátására.
- 28 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy – amint az a 2003/88 irányelv 7. cikke (1) bekezdésének szövegéből is kitűnik, amely rendelkezéstől a 2003/88 irányelv nem enged eltérést – minden munkavállalót megillet legalább négy hét fizetett éves szabadság. A fizetett éves szabadsághoz való ezen jog, amely a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az uniós szociális jog különleges fontossággal bíró elve, tehát minden munkavállalót megillet (lásd a C-350/06. és C-520/06. sz., Schultz-Hoff és társai egyesített ügyekben 2009. január 20-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-179. o.] 54. pontját). Ahogyan azt az első kérdésre adott válasz kifejti, ez a „munkavállaló”-fogalom alkalmazandó az olyan köztisztviselőre, mint az alapeljárás felperese.
- 29 Ha a munkaviszony megszűnik, a fizetett éves szabadság tényleges kivételére többé nincs lehetőség. Annak megakadályozása érdekében, hogy az említett lehetőség hiánya miatt a munkavállaló számára teljes mértékben kizárt legyen, hogy e joggal – akár pénzügyi juttatás formájában – élhessen, a 2003/88 irányelv 7. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy a munkavállalónak joga van a pénzbeli megváltáshoz (a fent hivatkozott Schultz-Hoff és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 56 pontja).
- 30 Ennélfogva a Bíróság megállapította, hogy a 2003/88 irányelv 7. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti rendelkezés vagy gyakorlat, amely előírja, hogy a munkaviszony megszűnésekor a ki nem vett fizetett éves szabadság pénzbeli megváltásának nincs helye abban az esetben, ha a munkavállaló a teljes referencia-időszak vagy annak egy része és/vagy a szabadság átvételére nyitva álló időszak során betegszabadságon volt, ami miatt nem tudta gyakorolni a fizetett éves szabadsághoz való jogát (a fent hivatkozott Schultz Hoff és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 62. pontja).
- 31 A jelen esetben a köztisztviselő nyugdíjba vonulása megszünteti a munkaviszonyát, ezenkívül a nemzeti jog – amint az a jelen ítélet 9. pontjában szerepel – előírja, hogy a köztisztviselő a köztisztviselői jogállását is elveszíti.
- 32 Következésképpen a negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2003/88 irányelv 7. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a köztisztviselő a nyugdíjba vonulásakor jogosult azon fizetett éves szabadság pénzbeli megváltására, amelyet azért nem vett ki, mert a betegsége miatt nem volt képes a feladatai ellátására.

A második, harmadik és hatodik kérdésről

- 33 Ezekkel a kérdésekkel, amelyeket együttesen kell megvizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy a 2003/88 irányelv 7. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétesek azok a nemzeti jogi rendelkezések, amelyek a köztisztviselőnek a legalább négyhetes fizetett éves szabadsághoz való jogon felül fizetett többletszabadsághoz való jogot is biztosítanak, anélkül hogy rendelkeznének a pénzbeli megváltás abban az esetben történő megfizetéséről, ha a nyugdíjba vonuló köztisztviselő ezeket a többletjogosultságokat azért nem tudta igénybe venni, mert betegség miatt nem volt képes a feladatai ellátására.
- 34 Ebben a tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság kimondta, hogy a 2003/88 irányelvvel nem ellentétesek a nemzeti jog azon rendelkezései, amelyek négy hétnél hosszabb időtartamú, a nemzeti jogban meghatározott feltételek mellett igénybe vehető és megadható fizetett éves szabadságot írnak elő (a C-282/10. sz. Dominguez-ügyben 2012. január 24-én hozott ítélet 47. pontja).

- 35 A 2003/88 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének és (2) bekezdése a) pontjának, 7. cikke (1) bekezdésének, valamint 15. cikkének szövegéből ugyanis kifejezetten kitűnik, hogy ezen irányelv célja arra korlátozódik, hogy minimális biztonsági és egészségvédelmi követelményeket állapítson meg a munkaidő megszervezése tekintetében, nem sértve a tagállamoknak azt a jogát, hogy a munkavállalók védelme szempontjából kedvezőbb nemzeti jogi rendelkezéseket alkalmazzanak (a fent hivatkozott Dominguez-ügyben hozott ítélet 48. pontja).
- 36 Mivel tehát a tagállamok jogosultak a fizetett éves szabadság időtartamát – a betegszabadságon lévő munkavállaló távollétének okától függően – a 2003/88 irányelv által biztosított négyhetes minimumnál hosszabb vagy azzal megegyező időtartamban megállapítani (a fent hivatkozott Dominguez-ügyben hozott ítélet 50. pontja), a tagállamok feladata egyrészt annak eldöntése, hogy legalább négyhetes fizetett éves szabadsághoz való jogon felül biztosítanak-e a köztisztviselőknek fizetett többletszabadsághoz való jogot is, és hogy a nyugdíjba vonuló köztisztviselő vonatkozásában rendelkeznek-e, vagy sem, a pénzbeli megváltás abban az esetben történő megfizetéséről, ha ez utóbbi ezeket a többletjogosultságokat azért nem tudta igénybe venni, mert betegség miatt nem volt képes a feladatai ellátására, másrészt az ezen jogok biztosítására vonatkozó feltételek meghatározása.
- 37 Ebből következően a második, harmadik és hatodik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2003/88 irányelv 7. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétesek azok a nemzeti jogi rendelkezések, amelyek a köztisztviselőnek a legalább négyhetes fizetett éves szabadsághoz való jogon felül fizetett többletszabadsághoz való jogot is biztosítanak, anélkül hogy rendelkeznének a pénzbeli megváltás abban az esetben történő megfizetéséről, ha a nyugdíjba vonuló köztisztviselő ezeket a többletjogosultságokat azért nem tudta igénybe venni, mert betegség miatt nem volt képes a feladatai ellátására.

Az ötödik kérdésről

- 38 A kérdést előterjesztő bíróság az ötödik kérdésével lényegében azt kívánja megtudni, hogy a 2003/88 irányelv 7. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az a nemzeti jogi rendelkezés, amely azáltal, hogy a szabadság átvitelére kilenc hónapos időszakot határoz meg – amelynek lejártakor a fizetett éves szabadsághoz való jog megszűnik –, korlátozza a nyugdíjba vonuló köztisztviselőnek a munkaképtelenség miatt ki nem vett fizetett éves szabadság pénzbeli megváltásának felhalmozására vonatkozó jogát.
- 39 Ebben a tekintetben először is meg kell állapítani, hogy a C-214/10. sz. KHS-ügyben 2011. november 22-én hozott ítéletének (EBHT 2011., I-11757. o.) 35. pontjában a Bíróság kimondta, hogy az átviteli időszakot illetően – amelyen túl a fizetett éves szabadsághoz való jogosultságok felhalmozódása vonatkozásában megszűnhet a fizetett éves szabadsághoz való jog – a 2003/88 irányelv 7. cikkére tekintettel meg kell vizsgálni, hogy az említett időszak ésszerűen minősíthető-e olyan időszakként, amelyen túl a fizetett éves szabadság pihenőidőként már nincs kedvező hatással a munkavállalóra.
- 40 Ebben az összefüggésben a Bíróság emlékeztetett arra, hogy a fizetett éves szabadsághoz való jog – mint az uniós szociális jog elve – nemcsak különlegesen fontos, hanem azt kifejezetten rögzíti az Európai Unió Alapjogi Chartája 31. cikkének (2) bekezdése is, amely esetében az EUSZ 6. cikk (1) bekezdése a Szerződésekkel megegyező jogi kötéserőt ismer el (a fent hivatkozott KHS-ügyben hozott ítélet 37. pontja).
- 41 Ebből következik, hogy e jog tiszteletben tartása érdekében – amely jognak a munkavállaló védelme a célja – minden átviteli időszak vonatkozásában figyelembe kell venni a több egymást követő referencia-időszakban munkaképtelen munkavállaló sajátos körülményeit. Ennélfogva az említett időszaknak többek között azt kell garantálnia, hogy a munkavállalónak szükség esetén felosztható, tervezhető és hosszú távon fennálló pihenőidő álljon a rendelkezésére, és ennek az időszaknak lényegesen meg kell haladnia azon referencia-időszak időtartamát, amelynek vonatkozásában azt biztosították (a fent hivatkozott KHS-ügyben hozott ítélet 38. pontja).

- 42 Márpedig az alapeljárásban a HurlVO 9. §-ának (2) bekezdése a szabadság átvitelére kilenc hónapos időszakot határoz meg, amely rövidebb időtartamú, mint az a referencia-időszak, amelyhez kapcsolódik.
- 43 Az előző megfontolásokra tekintettel az ötödik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2003/88 irányelv 7. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az a nemzeti jogi rendelkezés, amely azáltal, hogy a szabadság átvitelére kilenc hónapos időszakot határoz meg – amelynek lejártakor a fizetett éves szabadsághoz való jog megszűnik –, korlátozza a nyugdíjba vonuló köztisztviselőnek a munkaképtelenség miatt ki nem vett fizetett éves szabadság pénzbeli megváltásának felhalmozására vonatkozó jogát.

A költségekről

- 44 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló, 2003. november 4-i 2003/88/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az alkalmazandó arra a köztisztviselőre, aki szokásos körülmények között tűzoltói feladatot lát el.**
- 2) **A 2003/88 irányelv 7. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a köztisztviselő a nyugdíjba vonulásakor jogosult azon fizetett éves szabadság pénzbeli megváltására, amelyet azért nem vett ki, mert a betegsége miatt nem volt képes a feladatai ellátására.**
- 3) **A 2003/88 irányelv 7. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétesek azok a nemzeti jogi rendelkezések, amelyek a köztisztviselőnek a legalább négyhetes fizetett éves szabadsághoz való jogon felül fizetett többletszabadsághoz való jogot is biztosítanak, anélkül hogy rendelkeznének a pénzbeli megváltás abban az esetben történő megfizetéséről, ha a nyugdíjba vonuló köztisztviselő ezeket a többletjogosultságokat azért nem tudta igénybe venni, mert betegsége miatt nem volt képes a feladatai ellátására.**
- 4) **A 2003/88 irányelv 7. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az a nemzeti jogi rendelkezés, amely azáltal, hogy a szabadság átvitelére kilenc hónapos időszakot határoz meg – amelynek lejártakor a fizetett éves szabadsághoz való jog megszűnik –, korlátozza a nyugdíjba vonuló köztisztviselőnek a munkaképtelenség miatt ki nem vett fizetett éves szabadság pénzbeli megváltásának felhalmozására vonatkozó jogát.**

Aláírások